

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1287/2023
14.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Дубравке Дамјановић и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Лазара Савковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку К 100/20 од 30.03.2023. године и Вишег суда у Чачку Кж1 142/23 од 12.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 14.12.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Лазара Савковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку К 100/20 од 30.03.2023. године и Вишег суда у Чачку Кж1 142/23 од 12.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку К 100/20 од 30.03.2023. године, у ставу првом, окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, за које је осуђен на новчану казну у износу од 20.000,00 динара коју је дужан да плати у року од два месеца по правноснажности пресуде и одређено је да ће суд, уколико окривљени наведену новчану казну не плати у остављеном року, исту заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Другим ставом изреке ове пресуде, окривљени ББ оглашен је кривим због кривичног дела увреда у продуженом трајању из члана 170. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика и осуђен на новчану казну у износу од 60.000,00 динара коју је дужан да плати у року од четири месеца по правноснажности пресуде и одређено је да ће суд, уколико окривљени наведену новчану казну не плати у остављеном року, исту заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Истом пресудом окривљени су обавезани да суду на име паушала плате износ од по 5.000,00 динара, у року од 15 дана од

дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Трећим ставом изреке правноснажне пресуде, окривљени АА је на основу одредбе члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело из члана 170. став 1. Кривичног законика. Истом пресудом одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка, а окривљени - приватни тужилац ББ и окривљени – противтужилац АА су ради остваривања имовинскоправног захтева упућени на парницу.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж1 142/23 од 12.09.2023. године одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених АА и ББ и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Лазар Савковић због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП у вези члана 16. став 4. и 441. став 1. ЗКП и 170. став 3. Кривичног законика и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд укине правноснажне пресуде у целости у осуђујућем делу у односу на окривљеног АА и предмет врати на поновну одлуку и суђење другом већу првостепеног суда или да укине другостепену пресуду у осуђујућем делу у односу на окривљеног АА и предмет врати другом већу другостепеног суда на поновни поступак и одлучивање по изјављеној жалби или да побијане пресуде преиначи, у осуђујућем делу, и то у делу одлуке о кривичној санкцији која је изречена окривљеном АА и да се исти применом члана 170. став 3. Кривичног законика, ослободи од казне.

Врховни суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештавања врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости и након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Лазар Савковић, у захтеву за заштиту законитости истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, с тим што из садржаја захтева произлази да је исти поднет и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП. Према наводима захтева, инкриминишуће речи обухваћене изреком пресуде, које је окривљени АА упутио приватном тужиоцу, не представљају речи којима се вређа част и углед, због чега је, према ставу браниоца, у погледу дела за које је окривљени АА правноснажно оглашен кривим и осуђен, примењен закон који се не може применити, јер радње које су окривљеном стављене на терет не садрже обележја кривичног дела кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, већ евентуално кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. Кривичног законика.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Кривично дело увреде из члана 170. став 1. Кривичног законика чини онај ко увреди другог.

Заштитни објекат кривичног дела увреде је част, као скуп свих вредности неког лица (интелектуалних, карактерних, моралних, физичких и других особина и вредности) и углед, као одраз тих вредности у друштву, па сходно томе радња извршења кривичног дела представља свако поступање којим се напада било која од тих вредности, а којима се у суштини изражава непоштовање или понижење достојанства личности. При томе, карактер тих радњи као увредљивих, цени се са становишта опште усвојених друштвених ставова и мерила, као и околности под којима се догађај одиграо.

Према чињеничном стању утврђеном у изреци правноснажне пресуде, окривљени АА је, критичном приликом, у урачунљивом стању, у дежурној служби у просторијама МУП ПУ Чачак, увредио приватног тужиоца ББ, на тај начин што му је упутио речи повишеним тоном „Слушај ти мајмуне, како се то опходиш према мени, нисам ја са тобом чувао овце, тако се понашај у кући са мамом и татом, волино, бикчино некултурна, налупаћу ти шамаре, ишчупаћу ти уши, научићу те ја памети, није ни чудо што те је жена оставила“, свестан да оваквим изјавама вређа приватног тужиоца и да му вербално вређа част и углед, а био је свестан противправности свог дела и забрањености, што је и хтео.

По налажењу Врховног суда, описане радње, које је окривљени АА предузео, садрже сва законска субјективна и објективна обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика за које је оглашен кривим и осуђен, како су то правилно закључили и нижестепени судови, јер је окривљени упућивањем наведених речи и негативних вредносних судова, недвосмислено манифестовао вољу да омаловажи достојанство личности приватног тужиоца.

Самим тим, наводи браниоца којима се истиче да би се описано поступање окривљеног евентуално могло подвести под кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. Кривичног законика (што је свакако неповољније за окривљеног), од стране Врховног суда, оцењени су неоснованим, јер су радње окривљеног, правилно правно квалификоване као кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика.

Из изнетих разлога, по налажењу овог суда, неосновано бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП.

Као разлог подношења захтева за заштиту законитости, бранилац надаље наводи битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП али у вези са тим, суштински доводи у питање закључке нижестепених судова у погледу постојања умишљаја окривљеног омаловажавања приватног тужиоца и могућности примене института ослобођења од казне прописане одредбом члана 170. став 3. Кривичног законика у конкретном случају, што заправо представља повреду одредбе члана 440. ЗКП, уз истицање при томе и повреда одредби чланова 16. став 4. и 68. став 1. тачка 5) ЗКП.

Поред овога, по оцени Врховног суда, наводи браниоца којима се истиче да правноснажна пресуда не садржи разлоге о чињеницама које су предмет доказивања представљају битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Како битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП и повреде чланова 16. став 4., 68. став 1. тачка 5) и 440. ЗКП, у смислу члана 485. став 4. ЗКП не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, то се Врховни суд у разматрање истих није упуштао.

С обзиром на то да уз захтев за заштиту законитости, бранилац окривљеног АА није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, која се односи на окривљеног или другог учесника у поступку, сходно члану 484. ЗКП, то се Врховни суд није упуштао ни у оцену навода браниоца да је приликом доношења побијаних пресуда дошло до повреде Уставом загарантованог права на правично суђење из члана 32. Устава Републике Србије.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић